

Naročnina doma na skupni naslov mesečno 2 D., na posameznega 2 Din. 50 par.

V inozemstvo 6 Din, ali z M. Listom, M. Ogracekom i kalendarom 8 Din. 50 para., letno 100 Din. Plačati se mora bar mesečno naprej. Štev. položnice 11806.

NOVINI

SLOVENSKE KRAJINE

N. G. Milač Simon prof.
Majstrova ul. 3.

Vredništvo v D. Lendavi
hš. 67, uprava v Črensovcih, Slov. Krajina.

MO sov:
Maribor in., pol
ik niže.
ekstom
vsaka rec 2 Din Mali
oglas do 10 reči 5 Din.,
više vsaka reč 1 D. 50 p.
Popust po dogovori.

Namen Novin je: 1) z zagovorom Pravice tolažiti Srce Jezušovo, i 2) z čistimi dohodki podpirati siromake Sv. Ivan Bosko, pomagaj nam oba doseči!

Jezušova slava v Maribori.

Na Malo mešo se je vršio euharistični kongres v Maribori. Na to spravišče presvetoga Oltarskoga Svestva je priromalo nad 40 jezero vernikov. Sept. 7. so se vršila lepa predavanja za moše-žene, mladino i gospodo. Vsa so bila dobro obiskana. Isti den večer se je popevala igra Mesija od Jezušovoga življenja i trpljenja, štero je obiskalo več jezer poslušalcev, vsi niti prostora neso dobili, ar so do zadnje vse karte bile odane. V stolnoj cerkvi so O. lazaristi držali tridnevne z slovenskimi i nemškimi predgami. Isto so se vršile v drugih cerkvaj pobožnosti. Največ se je pa spovedavalo. Nešteti jezeri so se očistili pri svetoi spovedi i združili pri sv. prečiščavanji z dragim Jezušom. V dvema cerkvoma se je služila ponočnica, a dosta naroda niti v cerkev ne moglo priti, takša steska je bila. V stolnici so polnočnico služili šibeniški škof iz Dalmacije, dr. Mileta.

Cerkve pune.

Vse mariborske cerkve so bile 7. i 8. septembra pune, prenapunjene. Molitev i pesem so se menjavale v njih. Jezušova hišica, sv. tabernakl se je gostokrat odpirao i dugo, prav dugo ostao odprti, ar so se velike, nepregledne vrste približavale k stoli Gospodovomi i zašepetala milomi Odkupiteli: Naj bo tvoja, vedno tvoja moja duša. Spovedniki so že onemagali od velikoga broja spovedancov. Po vulicaj si drugo ne vido, kak resne, a vešele obraze: na vseh se je žarila lubezen Tistoga, koga so zavživali, ki je sama lubezen, Jezuš.

Romarje.

V petek 7. so že prihajali romarje, ki peški, ki z potačom, ki z vlakom. Sobočko — ormoški jutrašnji vlak je vozo dvajseti vagonov. Vlak za vlakom je prihajao, procesija za procesijov. Mariborske vulice so se punile, zlatih znakov se je vsikdar več blisketalo na prsaj ljudi i življenje, vrvenje po vulicaj je trpelo v kesno noč. Okoli polnoči 7. si se še komaj geno na vulici.

Prva procesija iz Slov. krajine.

V petek popoldnevi ob 2 sta vodila našo procesijo od ceste, ki vodi k sv. Petri, bivšiva poslanca gg. Jerič Ivan dekan i Klekl Jožef, vp. pleb. vrednik Novin. Procesija je prišla peški iz Slov. krajine, celo pot je peški napravo ž njov njeni voditeo g. dekan Jerič z bogoslovcom Tratnjekom. Bogoslovec g. Rous je hodo tudi v toj procesiji od doma do Maribora peški z biciklinom. Ki niso prišli z vlakom ali z biciklinami, so njej šli proti, kak tudi naša žižkovska godba pod vodstvom g. Luthar Štefana, šolskoga upravitela v Črensovcih, ki jo je vodo kak i pesmi. Procesija pod križom i Marijinov podobov razvita molli sv. čislo za g. dekanom, po vsakoj desetini pa godba zaigra naše lepe Marijine pesmi, štere spevle iz celoga srca več stoglavna vnožina. Naš pobožen šereg, ki odkrito priznava svojo vero po vulicaj mlačnoga Maribora, privabi neštete na vulice i jih gene do skuz. V stolnico pridoč molimo i spevemo, gda se samo prikaže naednok v cerkvi tajnik Prezvišenoga knezoškofa, g. Lebič i šepetne veseli glas na vüho g. Kleklna: Počakajte v cerkvi, Prezvišeni žele Prekmurce pozdraviti i blagosloviti.

Dober Višji Pastir med nami.

Dveri na svetišče stolnice se odprejo i prikaže se od lubezni žareči obraz našega prelübenoga Višjega pastira, dr. Tomažič Ivana, škofa i ap. administratora Slov. krajine. Po-

zdravijo naše romare, naše moše i žene, naše dečke i dekile i se njim zahvalijo za lubezen, štero so pokazali s tem romanjom do Jezuš v presvetom Olt. Svestvi. Pozdravijo nas z tak toplim srcem, z tak lubečimi glasovi, da smo se zaskuzili. Pohvalijo naše pesmare, našo godbo, nas blagoslovijo i z dvema duhovnikoma voditelima procesije pred tabernaklom glasno molijo za romare. Nazadnje nam želejo pred lüblim Jezušom, da bi nas on držao v svojoj lubezni vse vküper na zemli, da bi se mogli v največjoj radosti ž njim veseliti vu večnosti. Z zahvalnim srcem smo odgovorili Prezvišenomi: Tak naj bo! Vü-pamo se, da tak bo! Bog Vam plačaj, Prezvišeni, to veliko lubezen.

Velika boža služba.

Na okinčanom Marijinom trgi je občina napravila lepi oltar i sedala za cerkvene i civilne dostojanstvenike. Od 8 vüre naprej je šla skupina za skupinov na določen prostor. Našaje bila 9. i dobili smo krasen prostor pred oltarom poleg varaške hiše. Gda smo šli na svoj prostor z cerkvenov pesmijov, ki jo je sprevajala godba, je radio to taki naznana okoli 9 vüre, i prle kak so prišli Prezvišeni z duhovščinov, smo dobili tudi nalog, da spevemo. O kak lepo se je glasila naša mila pesem med deset i desetjezerni brati i sestrami i nas vezala v edno dušo, kak je eden v beloju oštiji.

Ob 9 so prišli Prezvišeni z šibeniškim škofom, prelati i kanoniki pa ostalov vnofov duhovščinov i bogoslovci, med šterimi je tudi več naših, pred oltar, da služijo zahvalno sv. mešo Jezuš na čast, ki v olt. Svestvi prebiva. Vojaška godba je igrala pri svetoi meši i za njov je spevao ves narod stare cerkveni pesmi, med njimi lepo Slomšekovo: kraljevo znamenje križ stoji... O sveti križ, življenja luč... Vodo je pesem Gašparič duhovnik, dirigent stolne cerkve tak modro, da se je pesem več jezerne vnožine slišala kak en glas, kak glas bethlehemskih angelov, ki so z visine nā zemlo spevali: Dika Bogi na visini. Mir lüdem! Ne bojte se! Posebno lepo se je glasila pesem: Angeli v raji hodijo...

Po evangeliumi so Prezvišeni predgali z osvedočenjom globoko verujočega srca, ka nas je sirot Jezuš ne zapüsto, ostao je pri nas v najsvetejšem Olt. Svestvi, gde nam je vsem: Pot, Pravica i Življenje. Takši nam je pa, če ga bomo radi obiskovali, predvsem pa k sebi jemali. Predgo je radio tak glasno ponavlaao, da jo vsaki lejko popolnoma razmo kak i molitve mešne, štere je narod glasno molo, gda se ne spevalo.

Procesija z Najsvetejšim.

Po svetoi meši so Prezvišeni vzeli v roke Najsvetejše i nosili okoli Božega Sina pod podobov kriüha skritoga v tak veličastnoj procesiji, kakše Maribor ešče ne vido. Nad 40 jezero vernikov se je zbralo v njej, da dá javno svedočanstvo, ka verje v Jezuš, našo Pot, Pravico i Življenje, ki prebiva na naših oltaraj. Po procesiji je bila pred stolnicov posvetitev Srei Jezušovomi i blagoslov z Najsvetejšim, potom se je pa vršila poklonitev zastav na grobi prvoga mariborskoga püšpeka, na glasi svetosti vmrloga častitlivoga božega služabnika Antona Martina Slomška z kratkov pobožnostjov, naj bi toga svetoga Jezušovoga slugo düh napuno vse duhovnike i vernike velike püšpekije.

Naši v cerkvi i procesiji.

Našim ženam i možom gotovo ostane v spomini g. dekan Jerič, ki njim je z pravim očinskim srcem pri-skočo vu vsem na pomoč. Ne samo, ka je peški vodo, njim v Dokležovji

i pri sv. Trojici mešüvao, nego spravo njim je povsod stan pa tudi hrano za fal peneze. (Na svoje stroške je najeo tudi godbo i 9 goslarom sam plačao pot. To tak tiho povemo, ka ne zve. Ovak mo kregani. Vr.) V Maribori smo dobili po njegovom posređivanji cerkev sv. Alojzija. Tü smo meli popevano sv. mešo, ki jo je služo sam g. Jerič, tiho pod njov pa g. Klekl, obe za naše romare i ves naš narod, naj njemi dobro Jezušovo Srce podeli doma i v tüjini raztepenomi tisto, ka najbole potrebüje. Prvomi je ministrirao bogoslovec g. Rous iz Beltinec, drügomu pa g. Frangeš iz Cirkovc. Med sv. mešov je naš narod skupno popevao po orglanji g. Lutara, pobožno i srčno — glasno, da je sladko odmevalo v srcaj naroda, ki je napuno cerkev. Sküpnä pesem je eden največših kinčov našega naroda, štero povsod občüdüjejo, zato naj se li goji i zbori naj jo nikdar ne spodrinejo, kak so jo prek v Sloveniji i jo zdaj tak teško nazaj spravljao. Pa je pitanje, če do jo mogli i gda bo jo mogli pali oživeti. Visoki cerkveni dostojanstveniki na čeli njim z Prezvišenim g. knezoškofo, so se vsinad vse pohvalno izrazili za našo skupno popevanje. Sküpnä smo popevali v cerkvi i skupno v precesiji z Najsvetejšim.

Bilo nas je iz Slov. krajine na kongresi okoli šestu. V procesiji: Duhovniki: Jerič, dekan, Klekl, vp. plebanoš, Vojkovič sobočki kaplan i Godina törjanski kaplan. Ti so šli z procesijov v prekmurskoj skupini, cankovski kaplan Zafušnik pa z ostalim duhovniki. Med mešov so prišli v Maribor tudi Horvat Štefan, katehet z Sobote. Bogoslovci: V prvoj precesiji imenüvaniva Tratnjek i Ros, te drugi je bio pri drugoj rediteo. Inteligenca: Poleg že imenüvanoga g. Luthara g. profesor Milač, ki nas tak jako rad ma, čeravno ga je gorata Kranjska rodila, vučiteo v pokoji g. Zalai, gd. Lutharova, vučitelica, akademik Škafar, abiturient Bartaki, gimnazijec Kühar Ciril i več naših dijakinj i dijakov pa intelligence. Reditelje: so mladenci. Novak z Beltinec, Čuček dijak, z Renkovec, Kozar z Martinja i Rous bogoslovec z Beltinec. Narod: zvün sebeštjanske, dolenske, markovske benedičke i jürjanske fare je bila vsaka fara zastopana. Moški svet je bio častno zastopan. Mali Renkovci so dali 17 romarov. Moški z Odranec v lepom števeli so peški priromali. Bili smo prosti i gospoda, siromaki i bogatejši. vsi edna družina, ki nas je vezala lubezen Gospodova med sebov i do njega. Če ne smo se poznali, si čüo pitanje: Je naš človek to? I dobo si odgovor; naš, naša, tü z Maribora ali drugec, gde je v službi. K nam so pristopili vsi, ki jih veže lubezen do rojstnoga kraja, k nam v naše vrste i skupno smo korakali pred Najsvetejšim kak deca edne matere, mile nam Slovenske krajine pa prosili z vrelov pesmijov: Marija! Skoz življenja voditi srečno znaš... Marija, Marija, pridi nam na pomoč! Na pomoč, da bi po njej vsi prišli k njonomi Sini, k našemi Zveličiteli, ki pod podobov kriüha prebiva med nami. Te sad naj nam i vsemi našemi narodi naj prinese euharistični shod, spravišče presvetoga oltarskoga svestva.

Nedelska šola.

Za krščansko stanovsko državo.

Tak smo pravili, ka kapitalist ne sme meti dobička, pa včas i ne bode brano svoje „imanje“. Postojmo malo pri tom pitanji. Mi pravimo, ka kapitalist nema pravice do dobička, kapitalisti i njuvi prijatelji, med njimi — če je istina, tüdi ništerni cerkveni gospodje pravijo, ka ma pravico kapitalist do dobička... Što ma prav?

Napravimo eden račun.

Bogatin se odloči, ka si napravi tovarno za cigeo. Küpi potrebno stavbišče na takšem kraji, ge je zadosta dobre ilovice. Postavi tovarno i namesti v njej potrebne stroje. Pravimo, ka je za vse to potrošo 1,000.000 dinarov. Kelko je zdaj vredna ta tovarna? Če je plačao blago i delavce po navadnoj ceni, te najmenje eden milion dinarov; če je kaj preplačao, te menje; če je meo jako fal delavce, pa več. Lejko se pa zgodi, ka komaj je gotova tovarna, prle kak bi dao napraviti eden cigeo, je že polovico, četrtino, ali nikaj ne vredna. Če se najmre zgodi, ka neki vučenjak iznajde od cigla bolši i stokrat falejši material za zidanje, te je skoro zagvišno, ka cigeo tovarnara ne dobi küpcov, s tem zgübi cela naprava eden del, ali lejko tudi vekši del svoje vrednosti. Ednako bo, če se vsi delavci odločijo, ka iz bodisi kakšega vzroka volo ne bodo šli delat v to tovarno, Te ta tovarna ne prinese dobička, ešče več: ne povrne svojemi gospodari — kapitalisti, za tovarno potrošeni penez. Iz teh dveh primerov vidimo, ka tüdi najlepše postavljena tovarna nema vrednosti, je mrtev kapital, če izdelüje blago, štero ne dobi küpcov, ali šče izdelavati blago, takše blago, za štero ne dobi delavcov. Küp zlata je lejko velki kapital, če ga lüdje pripoznajo za penez, lejko je pa tüdi menje vreden od železa, ar je zlato mehko, ne za izdelavanje nožov, ne za izdelavanje motik.

Toda — dale.

Mislimo, ka ide v tovarni vse po najlepšoj sreči, tovarna dobro ide, tovarnar, kapitalist v desetih letaj poleg toga ka je dobro živo spravi vküper tistih milion dinarov, štere je dao za tovarno. Stroji so znücani, ali ešče delajo, peči so ne nove, ali ešče prav dobro delüjejo, ilovice so ponücali dosta, ali jo ešče majo za celih deset let. Pride strokovnjak, oceni tovarno kak stoji i pravi, ka je vredna 200.000 Din. Zdjaj pa računajmo: eden milion je koštalo vse, dalo je pa že eden milion v gotovini, ostalo je šče 200.000 Din vrednošče, poleg toga je tovarnar v desetih letaj ponücao za sebe i družino 300.000 Din, vküper eden milion i pol dinarov. Pol miliona je prišlo od nikec... Ja... ge i kak je zraseo te lepi penez?

Prvi milionček ga je — nezamerite prosim — skoto? Tisti prvi milionček, od šteroga smo povedali, ka je samo te ne zgüblen, če pridejo delavci v tovarno? Ne mogoče. Samo edno pametno pojasnilo najdemo, to najmre, če povemo, ka je pol miliona dinarov zraslo zato, ar so bili delavci, šteri so deset let delali v tovarni. Brez dela teh bi bio zgüblen prvi milionček, kaj še da bi meli prirastek. Delo delavcov je teda ne samo rešilo prvi milionček, nego dalo je kapitalisti tüdi 500 lepih „jürijov“. Što mi reši telko penez, čeravno je moj dobrotnik? Kaj pa tisti, šteri mi da poleg rešenih penez ešče pol miliona? On je več kak dobrotnik, on je moj najbolši prijateo, več, on je moj brat. Isto je te brat? Tisti delavec, šteri je v desetih letaj komaj spravo telko, ka pošteno pokopa svojo ženo, štera je vmrla od — stradanja. Da, dobrotnik, brat, prijateo kapitalista je delavec, šteri je s svojim delom rešo kapital, kapitali spravo prirastek, od kapitalista pa prejeo največšo nezahvalnost.

Najobrača svet to istino kak njemi je vola, mora priznati, ka kapital sam nikdar ne spravi nazaj svoje vrednosti, če ne dobi delavcov. Kapital teda nema pravice do dobička. Ja, bi pravili modrijani: brez kapitala ne more nikam delavec, delavec vživa dobroto kapitala; samo s pomočjov kapitala lejko slüži sebi i svojim. No... no... gospoda moja

delavec je ne ostao dužen, če je *ohran*no vrednost vašega kapitala. Probadite jo ohraniti vi, brez delavcov... Ne bo šlo. Vi gospod, šteri mate avtomobile za prevažanje ljudi, nikdar ne pridete do svoji penez, če ne dobite sofera, nekapitalista, šteri sede za vaš volan i vozi. I vi gospod bankir lejko mate zlata pune kleti, to zlato ne bo rodilo vrednosti vam i ne drugim, če bi se odločili delavci, ka ne bodo delali za peneze, nego samo svojoj velkoj zadruzi za blago...

Ne, kapital i kapitalist nemata pravice do dobička, mata že itak prevelko plačilo v tom, ka delavec *obnavla*, rešava vrednost kapitala.

NEDELA.

Vstop: Pravičen si, Gospod, in pravične so tvoje sodbje, s svojim slugom ravnaš po svojem smilenju! — Blaženi so čistoga srca, ki živijo po božjoj reči.

V. Gospod kraljuje v svojoj diki.
R. Oblečeni v jakost i opasani z močjov. Molimo: Daj svojim ljudvi, prosimo te, Gospodne, milosčo, ka se obvarje skušavanja šatanovoga i ka de hodilo s čistim srcem za teov, ednim edinim Bogom. Po n. G. J. K. Amen.

Nedela po Ris. sedemnajsta.

Evangelium sv. Mataja XXII.
V onom vremeni: Pristopili so k Jezusu Farizeuše, i pitao ga je eden med njimi, vučiteo pravde, skušavajoči njega: Mester, štera je ta velika zapovid vu pravdi? Veli njemu Jezus: Lubi Gospodna Boga tvojeja z celoga srca tvojeja, i z cele duše tvoje i cele pameti tvoje. Eta je največša, i prva zapovid. Ta druga je pa prispodobna k etoj. Lubi bližnjega svojega, liki samoga sebe. Vu etivi dvej zapovidaj visi vsa pravda, i prorocke. Vkuip spravlene pa Farizeuše pitao je Jezus govoreči: ka se vam vidi od Kristusa? Čidi Sin je? Praviyo njemu: Davidov. Veli njim: Kakda ga tak David vu Dihu zove za Gospoda, govoreči: Pravo je Gospod. Gospodi mojemi: Sedi si na desnico mojo, dokeč položim neprijatele tvoje stočec pod noge tvoje? Či zato David zove njega za Gospoda, kakda je Sin njegov? I nišče je ne mogo njemu odgovoriti reči: niti je nišče ne smeo od onoga dneva kaj več njega pitati.

Lübiti Boga nad vse i bližnjega kak samoga sebe, je po rečaj Jezusovih vse. S tem so vse pravde, vsi zakoni spunjeni. Kak lejki je zato odgovor na pitanje: ka naj včiniim, da se zveličam? Bližnjemi včini isto, ka želeš, ka bi drugi tebi včino, Boga pa lübi bole kak sebe i bližnjega. To je pot do večnoga zveličanja. Dnes je zvišanje sv. križa Gospodovoga. Te križ je svedok, ka so Jezusove reči istinske. Mro je na njem, ar je lübo Boga nad vse, da ga pomiri za naše grehe, človeka pa kak sebe, ar njemu je s svojov smrtjov šteo pridobiti diko, ki jo on vživa pri Oči nebeskom v nebi. Prorocje so s tem tüdi spunjeni, pravi Jezus. Proroküvanja so mela najmre samo eden namen: pokazati na Jezusa, ki nas reši. Rešo nas je pa ravno s tem, da nam je s svojov smrtjov pokazao, kak se more lübiti Bog nad vse i bližnji kak mi sami. Križ Gospodov, ti si dopunitve vsake pravde, vseh prorokov! Okrepi nas, da po tebi zlübimo Boga nad vse, bližnjega pa kak same sebe.

Mladina Slov. krajine na delu.

Nekaj števil o soboški gimnaziji.

Starši učencev:	
učitelji in profesorji	19
državni uradniki	35
samoupr. in privatni uradn.	20
duhovniki	1
zdravniki in lekarnarji	3
odvetn., notarji in sodniki	4
tovarnarji	2
obrtniki	42
trgovci	25
gostilničarji, kavarnarji	21
obr. pomoč. in delavci	3
kmečki posestniki	63
posli in dninarji	4
drugi poklici	8
nekmetskih	187
kmetskih	63
Bivališče staršev:	
v obč. Murska Sobota	99
v ostalem srezu M. Sobota	83
v srezu Dolnja Lendava	32
v srezu Ljutomer	14
drugod in v dravski banovini	16
v ostalih banovinah	5
v drugih državah	1

Grozna ladjinska nesreča.

Sept. 10. se je vužgala poleg *New-Jersey*-a amerikska ladja *Morrow Castle*, štera je vozila 558 izletnikov s Kube otoka v Newyork. Na ladji je vse plesalo i se opijani. Veselica je trpela do 3 po polnoči. Kak je ogenj nastao, ne znati; trdi se, da

je vdarilo z nebe v ladjo, napunjeno s pijanov vnožinov. Ladjinski oficirje, ar so bili pijani, so ne vršili svoje dužnosti, zato je 193 ljudi zgorelo na ladji. Pač boži bič je tü hitro počo. Včasi duže čaka, a počo po okornikaj vsikdar ednok.

Dijaški kotichek.

Refleksija.

Človek je znal ukrotiti zveri. Podvrge si je pusto zemljo in jo predelal, da mu mora roditi. Polastil se je bregov in razklal pečine z malo iskro, katero lahko zažge tudi otrok, če pritisne s prstekom na gumb vžigalne vrvice. Najbolj trde kovine je spremenil v tekočino, s katero ravna kakor predica z vlaknom. In ta človek, pravite, da ne bi znal brzdati sebe? Bilo bi mu res v nečast.

Na nekem poganskem svetišču je bil napis: „Spoznaj samega sebe!“

Boš srečal kolege in druge, kateri poznajo do vseh podrobnosti zgodovino starih Faraonov, Grkov in Rimljanov, poznajo zemljepis Japonske, strastno zasledujejo teorijo, po kateri so na luni baje živa bitja, celo ljudje, ne poznajo pa sami sebe.

Boš videl, kako ti bodo znali dokazati, katera je bila slaba stran Hanibalove armade; svoje slabe točke še niso našli...

Študirali so globoko vse geološke plasti, le prava plast njihovega srca jim je tuja.

Obvladajo paleontologijo, manjka jim poznanje kat. morale, zato živijo na površju svoje duše, celo zunaj sebe.

Ne nehajo govoriti o prazgodovini, a knjiga njihove lastne zgodovine je še zaprta.

Poznajo vesoljni svet, le sebe ne!

Moderna strategija ima taka sredstva, da uniči vsako trdnjavo. Le ena trdnjava je nepremagljiva: naša svobodna volja. — Hočem ali nočem!

Da, že vidim celo vrsto ugovorov... Praviš: „Moj temperament je tak, da me „vleče“ v nizkotnost. In kaj hočete, sem pač tako ustvarjen!“

Zakaj pa ne rečeš, ko stojiš pred zapuščenim, s koprivami obraščeno njivo: Kaj hočete, to je pač njen temperament?

In ko ti krvoločna zver divja naproti, da te pograbi, zakaj ne rečeš: Ne pomaga nič, tak je pač njen temperament?

Res je, da si ustvarjen tak, toda je odvisno od tvoje volje, da se poboljšaš ali ne.

Tvoj drugi odgovor je zdaj brz pripravljen: Moja volja je tako silno nagnjena k slabemu!

To je res, a ravnotako je res, da nam vera nudi silno močno oporo. Ta vera je znala s svojim naukom ukrotiti tudi najbolj razbrzdane pogane, kakor je znala divjake odvrti od pijančevanja in od dvoboja.

Ta vera ti nudi čudovite pripomočke. Ne vsiljuje, le nudi jih, da se sam odločiš zanje.

Kot veletok nas napaja in poživlja, kot morje nas vse obdaja in hrani, kot trta nas živi in poraja, kot ladja nas nosi in nosi v sebi Jezusa učitelja in odrešenika, kot stavba svetišča hrani svete skrivnosti in žrtvenike, kot močno mesto na gori nas varuje pred napadi, kot šotor božji med nami nam deli dela usmiljenja živega Boga med nami.

Vemo, kako težko je razumeti mladino, kako malo še sama sebe more doumeti. Vemo, kako v njej vse kipi, kako vse valovi v novo rojstvo, v zorenje, v samostojnost. Vemo za njeno notranjo občutljivost in za njeno razočaranja, za zmage in za poraze, za njeno vihravost, nerodnost in puščobo. Slutimo tudi vzore, ki bleščijo v mladeniških dušah: hrepenenje po resnici, po dobrotljivosti, po celotnosti, po značajnosti, težnjo po širokih obzorjih, potrebo po naporu, po boju, po težavi.

Le eden te prav dobro pozna, to je Kristus, tvoj prijatelj. V njegovi šoli spoznaš vedno bolj njega in sebe.

Pisma naših z tujine

Marsainvislers, Loiret.

Prečastiti gospod urednik!

V imeni Jezusa i Marije njim začnem pisati par reči, s šterimi jih srčno pozdravljam in jih prosim, če bodo tak dobri, da mi pošlejo kak najprle Novine, brezi šterij nemrem biti eti v tom deležnem kraju. Človek je včasih malo veselejši, gda čuje in šte te naše domače krščanske Novine, štere dosta dobroga in hasnovitoga glasijo. Te pa zato njim naznanim gospod urednik, da si ščem naročiti Novine na pol leta i njim tüdi zravna pošlem naročnino. Če ne bi bilo zadosta, mi naj javijo v Novinah.

Štefan Čeh v Franciji.

Neuschloss, Austrija, 2 IX. 1934.

Hvaljen Jezus!

Prečastiti gospod vrednik!

Kak najlepše pozdrave ino mnogo srečnih dni Vam želim. sih Slov. krajine. Sam Bog Vas naj žive i Vaše delo blagoslovi z jezernimi uspehi. Kda pa se bodo Vaše oči zaprle, da listov urejüvati nedo več mogle, tedaj Vam pa naj lübi Jezus da krono Življenja.

Nam se tü dobro godi, naš Neu-

schloss je last štiri sester grolic, štere majo v gradi tüdi kapelo in svojega g. duhovnika; k sv. meši lahko idem vsako nedelo.

Pozdravljam celo Slov. krajino, posebno rojstvo ves borejsko, tišinskoga g. plebanoša Krantza i g. Kereca, šefa borze dela v Soboti.

Še ednok Vas, dragi duhovni oča, pozdravljam in od Jezusa lübo zdravje želim.

Štefan Gomboc z Borejec.

Candry, Francija, 2. avgust.

Častiti Gospod Vrednik!

Najlepša hvala Vam za redno pošilanje vseh Vaši listov, štere z veseljem čakamo esi v tujino i tüdi dostakrat s skuznimi očmi preštemo. Srce Jezusovo naj Vam pomaga vu vseh Vaši borbaj, z šterimi se vojsküjete. Nam pa naj da moč, da mo se mogli po Vaši navukaj ravnati, štero de nam vsem, ki smo eti v tujini, na največši duševni in telovni hasek.

Pozdravljam svoje stariše, brate, sestre, vse Martince in celo vse Nedelske farnike.

Albina Rogan.

Politični pregled.

Drüštvo narodov. V Ženevi se je sestalo drüštvo narodov. Pri otvaranju sküpsčine je govorio dr. Beneš, čehoslovaški zvünešnji minister. Govoro je od zgübe i pridobitve Drüštva narodov v preminočem leti. Med dobre strani Drüštva narodov računa pristop Rusije v Drüštvo i dela nato, da bi sküpsčina té pristop priznala.

Španjolska. V Madridi je prišlo do bitja med delavci, ki so štrajkali i policijov. Mrtvih je šest, težko ranjenih 46, zapretilih pa 300. Več jezer delavcov je zgübilo delo.

V Asturiji so pa znova začeli preganjati katoličane.

Griža v lendavskom srezi.

V lendavskom srezi so se pojavili razni nevarni betegi: griža, škrlatinka i davica, i se ešče širijo. Zavolo griže so zapreti Melinci i Ižekovci i ništerne hiše v Beltinci. V Beltinci je 7 slučajov škrlatinke. Griža se je že pojavila na G. Bistrici v Žižkih i nekaj tüdi v Črensovcih. V ban. bolnici v Soboti se nahaja 45 slučajev griže, okrog 30 slučajev škrlatinke i nekaj davice. Dospeo je poseben zdravnik od hig. zavoda iz Ljubljane, ki vodi ceplenje i deli zdravilo. — *Narod svarimo, naj se drži doma i brez potrebe naj ne hodi okoli*, ešče menje pa v kakših vekših grüčaj, ka se beteg nede širo i naj se natenko drži obl. navodil. — *Oblast pa prosimo, naj ukrene vse potrebno* i naj odločno prepreči vse, ka bi beteg širilo i ostro kaštiga vse, ki se nedo držali danih navodil.

Kovačova Julika.

Tatvina v Prespurgi.

— Gospod doktor... gospod doktor... silno važna zadeva!...

— Nezem povedao, kakšo važno zadevo poznam dnes? *Spao bi rad*, je grmelo kosmato strašilo na dugom koli.

— Ne smete!

Gospod komisar je na to toplo priporočao gospodični Rozalki, naj kaknaj prle poišče klüko za brisačo, i naj se obesi na njo. On njoj prle to dovoli. Potem je sprobao svojo srečo sam Repnik. Da so dva silno nevarniva komunista prijeli, je šepetao močnomi gospodi, ali vse zobston. „Povabite jiva, če sta resan tak nevarniva, na večerjo i pijte z njima bratovščino“, to je bio odgovor. Prosilä sta ga, tresla, cükala, — vse zobston, gospod komisar je spao.

— Gospod doktor, — se je na konci zajokala gospodična Rozalka, — vkradnoli so klop iz mestnoga parka.

To je pomagalo. To je poglalo zmučenoga človeka na noge:

— Vraga, zakaj neste začeli s tem?...

Na pol pijan je zijao v svojiva „verniva“, žalostno ga je bilo gledati. Bledi kak mrtvec je mrmrao:

glašujočih pravil, od akcije za vpostavitve popolne gimnazije v Soboti odklonjeno, bi si drznili citirati besede nekega hrvatskega pisatelja: „Hočete-li narod izobraziti, je potrebno, da mu najprije date hljeba!“ Vsi menda čutimo, da je prekm. ljudstvo socialno in gospodarsko uničeno. Potem je razumljivo, da ga v obraz bije, kdor mu v teh težkih časih nudi prosveto in da mora nujno naleteti na nerazumevanje ljudstva, ki da je zabito, konservativno in ne vem kaj še vse!

PREKOSNICE.

Manjacie krala Matjaža. Krao Matjaž je dao po celoj državi poiskati največše manjake. Pripelali so njemu 3 takše manjake, ka je vse smrdelo od njih. On je da zapreti v edno hišo i hišo je nad njimi dao vužgati. Krao js strašno radoveden bio, ka bodo delali, če opazijo, ka nad njimi gori. Oglasi se prvi i pravi: „Gori“. Drugi: „Če nas krao nüca, ve že pride po nas“. Tretji pa: „Ka se vama denok ne vnoža brbrati“. Šteri je dobo rekord?

Širite Novine!

Ob koncu šol. leta 1933/34 je bilo v I. raz. 79 učen. III. raz. 56 učen. v II. „ 74 „ IV. „ 41 „

Po uspehu je izdelalo:

z odliko	27 ali 10.8%
s prav dobrim	117 ali 46.8%
z dobrim	84 ali 33.6%
popravne izpite	21 ali 8.4%
izključen	1 ali 0.4%

Koliko učencev je stanovalo med šol. letom po privatnih stanovanjih v Soboti, koliko v Evangeličanskem domu, koliko v Martinišču in koliko jih je hodilo peš ali s kolesom iz okolice, iz izvestja ni razvidno.

Porazen je z ozirom na prešnja leta padec števila kmečkih študentov. Zlasti malo jih je iz lendavskega sreza. Na tak način je šolanje kmečke mladine problematično. Želeti bi bilo, da bi se pri nadaljnjih borbah in akcijah za popolno gimnazijo v Soboti ugotovili oni faktorji, ki silijo našega kmeta, da svojih otrok ne da v šole.

Klub prekmurskih akademikov je pri nabiranju podpisov imel priliko, da se je uveril o stalnem stanju, ki vlada med kmečkim ljudstvom v Slovenski krajini. Brez ozira na to, da je bilo SKAD „Zavednost“ od strani kluba zaradi njegovih, reprezentanco pro-

GLASI.

SLOVENSKA KRAJINA.

Sirotišnica Deteta Marijke v Tünišči. Na Malo mešo, 8. sept. na den rojstva Marijinoga, so odprle sestre sirotišnico „Deteta Marijke“ v Tünišči. Slovenska krajina ma dosta siromaške dece, niedne hiše pa ne za nje. Jezuš je pravo, ka ki edno malo zapuščeno dete sprejme, njega sprejme. Vsaki zato, ki de pomagao sirotišnici ali s penezi, ali z drugimi dari, dobi plačo od samoga Jezusa, kak da bi njega samoga podpirao. Prosimo vse smilene duše, naj denejo iz svojega pova kaj k strani za siromaško deco v Tünišči. Vse tiste pa, ki imajo na skrbi siromaško deco, oprosimo, naj to deco prijavijo „Domi sv. Frančiška“ v Črensovcih, da bodo sprejeta v sirotišnico. — „Domi sv. Frančiška“ v Črensovcih.

Dragša poštnina. Od 16 do 22 septembra je poštnina dragša za 50 par pri vsaki dopisnici i pri vsakom pismi. Tak je odredilo prometno ministerstvo. Teh 50 par ide Rdečemi križi.

Lendava. Obešenoga so najšli v ponedlek zajtra ednoga orožnika, ki je vršo službo v Lendavi. Nej je znani vzrok, zakoj si je vzeo življenje.

Vinarska podružnica v Ljutomeri vabi na zborovanje vinogradnikov dne 23. sept. t. l. ob 9 vuri v gostilni Resnik. Obravnavale se bodo težnje vinskih producentov. Govorijo strokovnjaki. Pričakuje se velika udeležba.

Črensovci. Strelska družina Črensovci obdrži dne 30. septembra 1934 svoje letno nagradno strelanje; začetek ob 13 vuri. Pri nagradnem tekmovalni majo pravico do nagrad samo oni strelci, šteri so plačali letno članarino ino so se vdeležili konči treh letnih vežb, isto vala za strelce sosednih družin, šteri se izkažejo s priznanicov ino potrdilom svoje družine.

Lendava. Dnes, 16. septembra je izročitev evangelske nove cerkvi za božo službo. Obred izročitve izvrši dr. Popp, superintendent iz Zagreba.

Vse hvale vredno. V Črensovcih mamorožnika muslimanske vere, Mustafa. Te dečko je dnes tjezen brez vse prošnje od strani duhovništva sam od sebe šo v gostilno pri cerkvi i spravo dečke vžo z gostilne, ki so v njej med božov službov popivali. Vse hvale vredno.

Črensovci. Na Malo mešo zajtra, gda so ljudje šli k meši, so v Ritoso-voj grabi najšli kola prevrzena i reporeznico. Oboje je last Horvat Štefana Lukača. Napravili so to suroveži, ki nepoznajo nočnoga miru, lastninske pravice i ki se samo norčariti znajo z siromaka, ki poleg grabe stanuje z drobnov dečicov. Orožništvo naj izsledi te divjake.

V. Polana. Mladina naša je ustanovila Ciril-Metodovo podružnico, da bi ta kupila za njo knige, ki bi se vö-

davale za čtenje. Vsaka kotriga plača mesečno 50 par. Kotrig je pristopilo 20. — Kak hvalevredno je, da mladina išče izobrazbo po knjigaj, tak potrebno je pazko meti, naj toj ne pride do rok kakša nevarna kniga. Ne je vse zlato, ka se sveti. Dosta se piše dnesden, ali niti polovica ne sme priti mladini v roke, da se ta ne pokvari. Pisateo g. Miško Kranjec, na koga smo ponosni, ka je z naše občine, ma tudi pripovedi, ki jako žalijo naš narod, ar nečistost i razvüzdanost prikazujejo kak nekše glavno delo našega naroda. To je pa edna grda laž. Naš narod ma toliko lepih lastnosti, toliko junaštva, toliko vere, toliko lübezni do siromakov, toliko domolübjja, da celo življenje ne bi izčrpao tej g. Miško Kranjec. Koliko junaštva je kazao naš narod pod komunizmom. Koliko narodne zavednosti pri prevrati. Zakaj se ne vrže g. Kranjec na te svetle strani našega naroda i je ne opiše? Prosili bi ga za to. Potem bo zaistino naš pisateo. Mladini, posebno kmečkoj mladini pa del g. Kranjca ne bi mogli priporočati zavolo gornjih razlogov.

Novine so narasle za komadov: 1 v Beltincih, 2 v Franciji, 1 v Satahovcih, 1 v Maroci v Afriki, 8 v D. Lendavi, 1 v Dolcih. Sküпно za 14 komadov. — Uprava.

Naročniki i širitelje. Jesenski pov je lepi, popaščite se ga teliko v peneze spraviti, da plačate kak najhitrej Novine. Širitelje genite se!

Naslove naročnikov nismo dobili ešče od večih širitelov. Javite nam bar teliko, da gda nam je pošlete! To je velika nemarnost.

Delo je iskalo v Soboti na borzi dela od 21. — 31 avgusta 17 možkov i 32 žensk.

Že augusta. Zadnje dni augusta smo vidili že kukorco pa tudi požeto rano hajdino na Dolinskom. Rano leto. Opomina nas, da mogoče tudi zima bo rana. Opomina nas pa te rani pov, te lepi pov tudi na zahvalnost. Ne spozabimo se z Gospodovih siromakov. Podpirajmo Domi sv. Frančiška.

Za poravnavo pravednih stroškov Novin je darüvao Kavaš Balaž iz Beltince 2 Din. Bog plačaj.

Kotrigam Agrarne in gospodarske zadrüge v Črensovcih. Oktobra 1. naj pridejo tiste kotrige po odpovedani delež, štere so iz sobočkoga sreza. Vsaka kotriga mora prinesiti s sebov potrdilo, podpisano od odposlancov zadrüge, da zadnjih pet let ne dobila nikše podpore od zadrüge. Podpore so se delile v penezaj, v brezplačnom nücanji travniških bran, i v falejšoj küpnjoj ceni raznoga blaga, kak vapna, cementa, zrnja, mesa, zelja, drv, slatine itd.

Murska Sobot. V „Službenom Listi“ Dravske banovine z dne 1. IX. 1934 se razpisuje javna pismena licitacija na 20. septembra 1934 pri tehničnom oddelki Kraljevske banske uprave v Ljubljani za prevzem ino izvršitev zidarskih, tesarskih ino krovskih del pri gradnji nove kmetijske

šole v Rakičani pri M. Soboti. Opominamo s tem vse domače gradbene podjetnike, da se v lastnom interesi te licitacije gotovo vdeležijo. Pojasnila se dobijo med uradnimi vürami pri tehničnom oddelki banske uprave v Ljubljani soba šte. 35 ino pri upravi ban. kmetijske šole v Rakičani.

Griza se jako širi. Opominajo vas zdravniki, da se točno držite zdravniških predpisov. Smrt močno kosi po grizi. Pazite i bogajte!

„Slov. Gospodar“. V 35. šte. piše iz Čentibe: Ka je v obmejnih krajih preciziravito švercanje, „tako je tudi pri nas precej razvito švercanje ali šmugljanje“. I nadaljuje: „Tak izlet na Madžarsko so si privoščili nekateri tudi na praznik Marijinega vnebovzetja dne 15. avgusta... Stražnik je začel streljati ter je ustrelil Murkoviča iz Čentibe, ki je zaradi švercanja bil večkrat kaznovan... O nesreči smo v kratkem poročali dnestjedn“. Tak piše Slov. Gospodar, ar njemu je tak poročao njegov poročevalec, „Slov. Gospodara“ se je od večih strani opominalo, ka naj pazi, ar so poročila iz Slov. krajina mnogokrat netočna i neresnična. Gospodje pri „Slov. Gospodari“ so znan na te opomine že pozabili, ar se njim ovak nebi mogla pripetiti takša smola, kak se njim to pripetilo 29 avgusta v „Čentibi“. V tom poročili je docela vse neresnično zvün dejstva, ka so švercali Neresnično je, ka bi se to dogajalo v Čentibi, nego go! istina je, ka se je to zgodilo v Pinci. Ta neistina je pa duga celij 5 ali 6 klm. Neresnica je nade, ka bi Čentibarje švercali ali šmuglali, nego si pomagajo s poštenim delom, istina pa je, ka so švercarje bili iz Vratiscina. Ta neresnica je po „Eksprez“ voznomredi duga i šörka 15 klm. Neresnica je, ka se je ustreljen človek pisao Marković iz Čentibe; istina pa je ka se je nesrečnež pošteno imenuvao Murk Gjuro, rojeni 5. IV. 1912., iz Vratiscina; tak pravi okrajno sodišče šte. 76/34. v Lendavi; prišmuglanoga imena Marković pa nega v celoj Čentibi, ka je razvidno iz zapisnika občano. Zmota v imeni, peršoni i kraji, je pa usodna, ar so to bistveni znaki spoznavanja. To je obžalovanja vredno tem bole, ar je poročevalec celi tjezen meo priliko povedati resnico, kak sam priznava, ka je na kratko že poročao, nadugo pa se je namazao. Iz toga, c. list, lejko spozna, ka so meli tisti prav, ki so ga opominali i tudi naše „Novine“, štere njegovi gonjači (agitatori) tak strašno preganjajo v smrt, kak piše „Pohod“ Mi pa vidimo, ka si je „Slov. Gospodar“ opomina ne vzeo preveč k srci i kak malo je pomagalo tisto zdravilo, štero je dao svojim dopisnikom, kda je pozavle naj istino poročajo. Čč. gospodje i kat. list nam naj toga ne zameri, ar Vi ne vete, kelko morajo obmejni ljudje zavolo takših glasov trpeti i kakši küpi ovadb od plebiscita, od revizionizma, od madjaronstva ležijo v Belgradi. Zato č mate kaj vesti, poštenosti i lübezni d. listva, ne bote kaj takšega poročali; ešče menje pa takše neresnične poročevalce, ki so od Čentibe oddaljeni 10 X 10 klm., mastno plačivali!

Važno za delavce v Franciji!

Francosko društvo za emigraciju v Zagrebi je izdalo slovensko-francoski i francosko-slovenski s ovar, šteri obsega 184 strani i prek 5000 reči. Slovar je prirejen tak, da se z lejka pravilno čte i piše. Vsaki delavec, šteri že malo zna francoski, se lejko s pomočjov toga slovara hitro navči gučati i pisati.

Znano je, da našim delavcom v Franciji dela največ težav neznanje jezika. S tem slovarom b to olejšano. Domači, ki mate delavce v Franciji, ne pozabite na to i priporočajte ga svojim. Košta samo 12 Din. Poština posebi. Naroči se pri: Francusko Generalno društvo za emigraciju u Zagrebu, Trnjavska cesta, br. 33.

Dota, starost, smrt. Nišče ne bo tajio, da so dota, starost i smrt stvari, na štere mora vsaki človek misliti. Dota je potrebna pri sklenitvi zakona. V starosti je potrebna oskrba. Po smrti kakše kotrige družine pa domači pokojnoga rabijo peneze. Za doto, za starostno oskrbo i za pomoč po smrti je potrebna pomoč. Če se zavarujete pri Karitas, dobite potrebne peneze. Oglasite se taki pri vodstvu Karitas v Maribori (Orožnova u. 8.) ali v uredništvu Novin v Črensovcih, ali pri domačih zastopnikaj. Čüdivali se bote, kakše stvari bote čüli. Spoznali bote, da je Karitas vaš prijateo i bote sebe i svoje domače taki zavarovali. Ne pomišljajte! Vnogi so že zavarovani i živijo brez brige, ar znajo, da najdejo v Karitas pomočnika, kda bodo v stiski.

Na podporo Novin je poslao g. Horvat Franc iz Palmertona, Sev. Amerika Din. 27-74, vlč. g. Štukovnik Franc, kaplan, Beltinci Din. 5, g. Copek Štefan, M. Polana Din. 4, Nerad Martin v Franciji Din 12. — Bog plačaj!

Za prekmurski muzej. Proučavanje prekmurske zemle napreduje. Te napredek pospešuje posebno novi rod. Vzgojen v slovenskih šolah, ki nadaljuje ino poglabla delo redkih znanstvenih delavcov, ki so že dozdej z lübeznirov ino razmevanjom proučavali našo krajino. Neizvršenoga dela je pa še mnogo i da bi je mogli uspešno dokončati, potrebna je smotrna organiziranost. Takšo organizaciju naj predstavlja muzejsko društvo, ki naj zbere vse, ki se zanimajo za preminoe i zdajšnje razmere Slovincov med Murov i Rabov. To društvo bo osnovalo v Soboti muzej, ki bi bio poleg polne gimnazije pač najvažnejša i najtünnejša prekmurska kulturna ustanova. Muzej naj bi zebrao vse dokumente naše preminoečnosti, narodopisno umetnostno gradivo, kniževna dela v prekmurskom narčino i literaturo od naše zemle, kratko vse, ka potrebuje naša preminoečnost i zdajšnjost. Muzejska zbirka nas bo predstavala pred svetom, ki nas obišče, za nas same bo pa mela vzgojni pomen ino bo služila znanstvenomi deli. Potreboča, da je ves te material zbran na ednom mestu, i to prav v sredini naše krajine, je zadosta jasna. Tudi je skrajni čas, da se zbiranje materiala, ki se zgübla, taki začne. Pripravalni odbor prekmurskoga muzejskoga društva je vloži pri oblasti pravila ino bo po odobritvi taki pozvao ustanovni občni zbor ino vabi že zdaj k sodelüvanji vse, ki gledajo z razmevanjem snovanje našega muzeja.

V M. Soboti, dne 4. sept. 1934.

Pripravalni odbor:

Škerlak Vladimir Gumilar Franjo
abs. jurist šol. upravitelj
Novak Viljem
suplent.

Pripomba. Veseli nas, da so si naši mladi naložili to sladko dužnost. Bog je naj vidi pri tom deli do popolnoga uspeha. Dozdej se je največ trüdo pri zbiranju naših starin g. Zelko Ivan, bogoslovec. Vreden je, da vodi društvo. Vr.

PO DRŽAVI.

Framasoni v Jugoslaviji majo 26 lož. V tej se kühajo gonje proti Kristuši i njegovoj cerkvi.

Komunisti i katoliška cerkev v Jugoslaviji. Nedavno so meli profesorje kongres v Banja Luki, gde se je veliki deo izrazo za nacionalni komunizem. A večina je predlog odbila. 18 i 19 avgusta so pa meli tudi vüčitelje kongres v Beogradu. Tam so se z galerije metali listi i z napisom: „Šola se mora osvoboditi klerikalnoga terora i se mora dobiti nastavlencom sloboda vršenja dužnosti. Trebe preprečiti, da bi postala šola sredstvo za

— Suhec, pravite, ka je odkrio pravo zaroto proti mestnoj imovini? Naj vstopi Suhec!

In vstopio je stražnik Suhec.

— Gospod komisar, ponizno javlam, veletatvina. —

Povejte vse: jasno in hitro, ga je prekino komisar.

— Bom, gospod komisar, ponizno javlam. —

Pali ne ruogeo dale:

— Ne bodite ponizni, nego pametni. Mož, za moj krüh, za vaš krüh, za službo cele mestne policije se ide, zato bodite pametni.

— Razumem, ponizno — — —

Gospod komisar ga je prijelo i stroso, kak da bi meo prazen snop v pesnicaj:

— Palik ste samo ponizni? Pametni bodite... Ovak pa, vrag vas jaši, zaspan sem. Strašilo si je zakrilo kosmati obraz v dlani i se dugo ne genilo. Suhec pa je pripovedovao svoj raport, — či dale bole zmešano:

— Stao sem na straži... V parki. Važna služba, velevažna prometna točka. Niti za hipec me ne premagao sen... Vido sem sumlivoga slepca, pijanca, staro babnico, dva mladencia. —

Detektiv Repnik ga je opominao:

— Mož, od klopi gučite!

— Bom, ponizno javlam, — je jeclao gospod Suhec. — Slepec, be-
rač, mož, zeleni šör, colštok, dva
gospoda... Prijela sta klop. Jaz na-
povem aretaciju... Zdjaj sta v pred-
sobi... dva resan nevarniva človeka.
Svoje pomagaje morata izdati...

Na to komisar:

— Sta odnesla klop?

— Ne, ponizno javlam... Prijela
sta jo.

— In vi ste aretirali potem krad-
livca?

— Da. V pred sobi sta; tam ča-
kata na našo milost...

Rozalka si je pripravila papir,
pero, gospod komisar je grmeo, za-
kaj nema bar telko moči, kak edna
zmučena miška, trikrat zaporedoma je
ponovo, da ga spravijo od pameti,
naš Suhec pa je stao, kak lipov bog
i čakao, ka bo

— Kaj zevate? Sünite jiva noter,
tele! — je rjevome komisar.

— Razumem, ponizno javlam...
Lopova, naprej! — je šteo povedati
možato, ali na jok njemu je stalo i
skuze so tekle po zmučenom obrazi
staroga poštenjaka.

Akademika sta stopila v sobo;

mirno odložila klop; Zlatko je po-
zdravo:

— Dober večer. —

— Požri ga, če je dober! — se
je zdro zaspani komisar i jiva gle-
dao Orlovski nos je gor i dol begao
nad golimi vüstnicami, rezao je zrak.

Zlatko se je delao, ka je raz-
žaljen:

— Tak se ne guči z izobraže-
nimi ljudmi.

— Nesramnost, — se je repenčo
Kazimir. — Če tak govori mestna po-
licija z nami, inteligenti, si lejko mi-
slimo, kaj čaka v tom brlogi na pre-
prostoga delavca...

Gospodični Rozalki je spadnolo
pero z rok. Detektiv je stopo k dve-
ram, da bi zagvisno lejko pobegno,
če bo velka sila.

Bila je... S takšim ropotom se
trga plaz, kakša nevolja se je zdaj
začnola na mestnom komisarijati. Go-
spod komisar je začno metati knjige,
tintnik, ravnilo, svojo oficirsko čepico,
sablo... Tüdi sebe bi vrgeo med
dva dijaka, če bi ga zmogle njegove
sühe roke. Na široko je odpirao stra-
šna vüsta i pokazao, kak grize lačen
lev. Med tem so pa letele psovke, cela
toča psovk, žalivih reči, ropotao je
stol, skakao je stolec, škripali so zobje.

Takši je bio gospod komisar, če
ga je šteo što podvčiti te, kda bi on
najrajši zaspa. Detektiv Repnik je že
držao klüko, kda je zagrmelo proti
njemu:

— Repnik, dva dni same slane
ribe lopovi!

Potem Zlatkoji:

— Zevao boš, kak ščuka na sü-
hom bregi, molo boš po törsko i ta-
tarsko, življenje bi dao za kaplico vo-
de, ali ne dobiš je. —

Zlatko je obrno hrbet i mirno
odgovoro:

— Kričite, gospod, pameten člo-
vek se vas ne prestraši.

Kazimir je na pol divjao:

— „Fakine“, „lopove“ i spodobno
pa ne pozabite, gospod, zato bomo meli
opravilo pri sodniji!

Komisar je zavohao močnoga na-
sprotnika. Z odprtimi vüsti je gledao
dva mladencia, potem gospoda Rep-
nika, gospodično Rozalko, pa palik
dva mladencia. Ponovno je zagrmelo:

— Fakin, znaš što sem jaz?

Na to Zlatko:

— Me nikaj ne briga.

Komisar:

— Jaz bi rad znao što si ti. Blisk
komisarovih oči je posado Rozalko k
stoli; pripravila si je papir, namočila pero i
čakala, Komisar je pokazao na Zlatko: (Dale.)

širjenje ultramontanskega klerikalizma". Povedano je bilo tudi, da naj se „povsod i na vsakem mestu učitelj trudi i delajo, da klerikalizem izgubi svojo moč“. Z drugimi reči to veliko pomeni, naj na vse štiri delajo, da se Kristušov navuk ne prime v srca mladine. Drugoga klerikalizma nega najprej v Jugoslaviji, kak samo širjenje Kristušovoga duha.

Proslava 700 letnice kanonizacije sv. Dominika. Od 7. — 9. tega meseca se je vršila v Zagrebi proslava 700 letnice, ka je sv. Dominik, ustanovitelj dominikanskega reda prištel k svetcom. Proslava se je vršila pri oo. dominikancih v Maksimiri.

OKOLI PO SVETI.

Na sveti je 1570 bogoslovnih semenšč. Od teh je 1241 namenjenih za svetno duhovščino, 329 redovnikom.

Župnik spreobrnjenec. V Ameriki je edna fara, broji 1500 duš. Vse te so se povrno iz krivih ver na katoličansko s svojim duhovnim pastirjem vred, ki je tudi spreobrnjenec.

Človek, šteromi je v časi 102 let začno rasti novi zob. V vesi južne Rumunske, Pjetera-Rem, živi eden stari Törk, šteri je nedavno proslavo svoj 102 rojstni den. Törk je ešče čisto zdrav i šče izda opravla težka kmetška dela. Pred 30 leti je zgubio svoj zadnji zob. Te dni je začno starci rasti novi zob, šteri izgleda za jako močnoga. Pri zdravnikih i sploh v vseh krogih je izzval te slučaj veliko senzacijo.

OD NAŠIH V TŮJINI.

Iz Francije pozdravljajo: *Tratnjek Jožef i žena Bara* svoje ljublene stariše i rodbino i njim želela lübo zdravje, nadale tŮrjanskoga g. plebanoša i kaplana, ka bi mogla kak največ duš na pravo pot spraviti; *Fujs Marija* iz Otovec svoje stariše, brate i sestre i celo Slovensko krajino pa s pajdašicov *Nežič Terezijov* vrednika naših Novin. Piše, da je blüzi cerkve, kama rada zahaja, jih je več Slovencev i Slovenk vküper, veseli se našemi slovenskomi štampi, šteroga redno dobiva i želno čaka tisto vŮro, kda bo mogla znova priti v mili naš Slovenski kraj, da čüje sladko slovensko materino reč. (Lepa hvala za pozdrave. Duga na Mar. listi je ešče Din 40. Vr.) *Vogrin Martin* Oisan z 10 tovariši, ki pišejo, ka se njim dobro godi, majo cerkev v vesi i si naročijo naše Novine. Radi bi zvedili za slovenske duhovnike v Franciji. (Vse naznamimo. Vr.) *Bunderla Marija, Anbromet*, i naroči Novine. *Gutman Jožef, Soncien*. Žele nam vnogo zdravja i puno dobroga. Obeča, ka ostane veren sin Slo-

venske krajine i naroči si naše liste. *Perša Roza, Cican*. Piše, ka so jo skuze pobile, gda je prečtela Mar. List i Ogracek pri pajdašici i si naroči ona tudi oba lista.

V S. Betlehemu. Vmro je komaj 45 let star Žilavec Ferenc, doma iz Noršinec. Naj počivle v miru. — V 44. leti je vmrla žena Gorčan Mikloša roj. Terezija Bejek. Pred 27 leti je odšla iz Peskovec v Ameriko. Naj njej bo lejka tüja zemla, düša pa naj najde večni mir.

Novi slovenski fiškališ v Newarku. V meseci avgustu je dobo diplomoma g. Frank Zrinjski. Stem je on prvi slovenski fiškališ v Ameriki. Čestitamo. (Am. Slov. Glas.)

Delavska katoličanska mladina v Belgiji.

Na sveti je najbolša delavska mladina v Belgiji. Ima svoje društvo Jeunesse Ouvrière Catholique, to je delavsko kat. društvo, skrajšano se piše J O C, ka se izgovarja: „Žos“. Zato se zovejo kotrige društva „žosisti“. To so krasni dečki. Podkovani so v verskih istinaj kak kakši duhovnik i so začeli preobračati svoje zablajene tovariše po fabrikaj i rudnikaj. Ar je pa stranka kat. Belgijcov bila pri socialnih demokratij i komunistaj osovražena, so ti dečki vrgli vso politiko v s svojega društva, k ni ednoj stranki ne so se privezali i tak so šli med zapelane tovariše delavce. Hodili so gostokrat k sv. prečiščavanju, pobožno molili i vrelo poslušali goste sv. meše, več let se vtrdjavali v istinaj Kristušove vere, po mnogih poslušanih navukaj i tak te šli na delo. Bog je po toj pripravi blagoslovo njihovo delo. Najhüjši komunisti so postali goreči katoličani i z ednim edni najbolših agitatorov za Kristušovo stvar.

To mladino je vodo duhovnik sv. življenja dr. Poppe Edvard, ki je vmro na glasi svetosti, star 34 let. Po njegovom prizadevanju so belgijski mladinski delavci narasli na tak velki broj, da se jih je na delavskom mladinskom spravilišči zbralo osemdeset-jezero. Ta delavska mladina pravi, da je namen njihovoga društva kat. akcija delavske mladine. Zato pa ta mladina gleda svet i vse, ka se na njem godi v Kristušovoj svetlosti i ne dopusti, da bi se kaj napravilo, zgučalo i napisalo v dühi, kak da Kristuš nebi prišo na svet, kak da nebi nam prineso prave istine, kak da nebi vmro za nas. Ta mladina žive v rüdaj i fabrikaj ravno tak katoličansko, kak v svojij rojstnih hišaj i v svojij farnij cerkvaj.

Slovenski delavec, mladenec ka se navčiš ti iz toga?!

Nikakim za klobük.

Avtobus ropoče po prašnoj belo- loj cesti.

V vozili so mejki sedeži, na mejkih sedežih velka i menša gospoda. Prašna bela cesta je daleč od Prekmurja, gospoda itak Prekmurca peré.

Pravzaprav — ne Prekmurca, nego Prekmurko, Kovačovo Juliko.

Eden od teh velikih gospodov se nagne k drugomi, k malomi gospodi, pobožno obrača oči na vse strani i šepeče:

— Prijateo, vi ste že več let vküper s tov Julikov Kovačovov, lepo vas prosim, povejte mi, če je resan tak strašno vdana komunizmi, kak to mi v Maribori čüjemo?

Te menši gospod debelo gleda. Ne razmi, kaj bi radi od njega, ne ve, če se te velki gospod špajsa, ali pa resno misli svoje pitanje, zato pa obrne gospod iz Maribora razgovor na novo pot. Etak:

— Vas poznamo, vi ste naš. Kaj vi pravite, to vala...

Te mali gospod ešče bole gleda. Zdaj sploh ne razmi kama se obrača svet. Nikam boječe odgovori:

— Jaz naj sodim Juliko Kovačovo? Meni zavüpate, njej ne? Gospod, kaj sem pa naredo jaz za vašo stvar i kaj je žrtvüvala za vas Kovačova Julika?

Velki gospod je presenečen, rad bi se izgovarjao:

— S Prekmurci je križ, nikdar ne vemo kaj mislijo, imajo svoja, nam malokda poznana pota. S tov Julikov je tudi nikak naopak...

— Znam, „prijatelje“ so jo zdignoli i prestavili na to stran Möre leško, brez skrbi i brez smilenja, kak Martin Krpan svojo kobilico. Tak fajn je šlo, ka so na selitvene stroške tudi pozabili...

— Julka si dosta dovoli. —

— Ne, gospod, ta presneta Kovačova Julika — misli. Ne zama, ka je ženska, ma srce. Posebno za siromake.

— To pač... Pa ravno to je sumljivo. Vsi komunisti pri siromaki začnejo, končajo pa pri — agrarnoj reformi. O, mi že poznamo te ftičke!

... Tak so povedali to Kovačovo Juliki.

In Kovačova Julika mirno, skromno i vlüdno odgovori:

„Vi, velečastni gospod v Maribori, bodite zavolo Kovačove Julike ščista brez skrbi. Ona je hodila svoja pota, kda ste njoj ploskali, kda ste jo gledali z nezavüpanjom, kda ste jo prepustili malim miškam naj jo ogledajo, kda ste jo dali vukovom, naj

„Mati, med svojimi osemletnimi studijami ste gojili samo eno željo, katera mi niste nikdar razodeli. Pri vsakem sprejemu in slovesu so vaši pogledi iskali v mojih očeh odgovora. Razumel sem vas. Toda govorila nisva nikdar o tem. Greh se nama je zdelo obema mati, da bi se dotaknila z umazanimi rokami tega bisera... In zdaj ob ločitvi, ko bi vam moral povedati, da so vas varale vaše nade“.

Obmolnil je. Mati je globoko vzdihnila. Vdrti oči se pa niso niti za čas premaknile. Sprijete trepalnice so ostale nepremične. Molk!

Nadaljevati ni mogel več Lajči. Še bolj se je sklonil k materinemu obrazu. Skušal je iz njenih ostrih gub razbrati vso žalost, ki jo bo občutila za par minut. Njega ne bo! Lepe sanje — da ga bo videla belo oblečena — bodo tudi izginile. Vse se bo tako naenkrat spremenilo.

„Ne morem za to... mati... zmeraj vas bom ljubil...“

Pozabil je kovček, ni se več ozrl. Plazil se je po prikletu kakor tat, ki nese najdragocenejši zaklad. Zunaj pa je vdihnil mrzel jesenski zrak. Da ga je poživilo. Vrtel je po ogradi naprej med polja. Rosa mu je zmočila praznično obleko. Pa na to ni pazil. Niti poti ni iskal. Čez proso in ajdo... Na jari je obstal. Obrisi zahajajočega meseca so se igrali v vsemirju. Nobena zvezda se ni utrnila. Ta tišina, ta smrt, to ga je morilo...

jo raztrgajo. Nikdar ne lukala ne v Maribor, ne v Ljubljano, ne v Beograd. Mela je svoje srce i oči oboje v Slov. krajini za tiste siromake, izmed šterih je i k šterim jo veže večna lübezen. Vam je stranka vse, njej — siromaki. Vam je delo malovredno dokaz, vi ščete „svedoke“, ar tudi z očaljami ne vidite; Julka Kovačova pa vidi samo delo i poštene lüdi, šteri delajo. Smeje se pa malim miškam, štere zamerijo, ka se „nacionalizem jemle v arendo“, ne vidijo pa, ka tudi oni majo z arende vzetoga konjička — komunistični bau-bau. Pa tü postojmo malo, velečastni gospod iz Maribora. Komunist pomeni za naše lüdi nekaj strašnoga, grešnoga; komunist je po našoj postavi slabo zapisan človek. Komunist majo za neprijatelja človeče družbe. Za komuniste mamo skrbno pripravljena mesta v temnici. Ne mislite, ka samo poštvüvanje do nekdanj dobroga prijatelja, da ne gučim od krščanske smilenosti, že samo pove, kaj se sme gučati na mejkom sedeži avtobusa, šteri drdra po dugoj i prašnoj belo- loj cesti? Pa ne mislite, ka vam to „malenkost“ zamerimo. Od lüdi, šteri strašijo svoje ešče verne ovčice s tem, ka je prej nikš g. Fabjančič iz Ljubljane pred štirinajstimi leti noso čest komunističnoga poslanca, resan ne smemo pričaküvati, ka bi meli kaj pameti. Da srca nemajo, to so že itak dokazali. Pika.“

(Borci majo dober namen i moramo paziti, da do tudi delali pod njegovov zastavov. Gde je dosta kriča, šteri se lüdem dopadne, te hitro zgübi na svojoj moči, če ne sledijo dela. Vr.)

Pošta.

Horvat Štefan, Tišina. Vso naročnino za l. 1935. ste plačali. Po novom leti pošilamo liste na skupni naslov, kak to želite. Zdj pa, da ste že plačali, naj ostane na posameznoga. — **Domačim Leg. Pintariša, Maroco.** Novine na 4 mesece koštajo 24 D. pošljite nam včas. — **Horvat Terezija, Ces Preaux par Pont Audemer.** Peneze za molitvene knige sprejeli.

NOVA VELIKA HÜTA pripravna za škegenj. Široka 10 m, duga 18 m, je k odaji pri Farkaš Alojzi, Klučarovci, p. Križevci pri Ljutomeri.

BANKA BARUCH

15, Rue Lafayette, PARIS

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vrši vse bančne posle najkolantneje Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: št. 1458-66; Ned. Dienst; Luksemburg: št. 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

Bistrički Ferko:

Mati in sin.

Ena, dve tri...

Sladek, uspavajoč akord je vzvaloval po sobi in se odbil od cimpranih sten. Pretrgal je grobno tišino. Lajči se je prebudil in kakor v omotici stegnil roko proti uri.

„Stoj! Nikar...!“ je vskliknil pritajeno. Toda, ne meneč se za njegovo prepoved, je izginjal glas počasi, kakor luč, ko ji primanjkuje zraka. Vse tiho. Le lahko dihanje matere se je slišalo. Ni se zbudila. Zmučena je legla spat i zdaj jo je spanec vkanil. Niti ganila se ni. Počasi, po prstih je stopil k omari in se ni niti zavedal, da se oblači. Motna mesečna svetloba je razsvetljevala sobo.

„Tiho je zunaj, kakor v grobu. Še bilka se ne zgane.“ Oprl si je glavo z rokami in se naslonil na ozko okno. Zasanjal je v to brezkončno ravnino, ki se razprostira pred njim za ogradi. Mesec je že zahajal tam daleč za gozdom. Pa on mora iti. Prvi, prej ko se zbudi mati. Ne sme videti, da on bedi, da divja v njem vihar, za kate-rega ona ne sme vedeti. Toda te dolge ozke sence jagnjedov ga privlačujejo. Kakor začaran strmi v nje, ter išče odgovora.

V polju se je oglasila jerebica. — Prgnala jo je podlasica ali pa se je zbala strahopetnega zajčka. Sirota! Bridko se je nasmehnil. Obrisal si je s čela potne kaplje. Začutil je, da mora

v sebi moč podpreti, izvršiti mora svoj načrt. Tipaje se je bližal peči. To je materino krilo — to svetilka, kaj pa to? Oh, ti uboga mati! Kaj si mislila snoči, ko si mi nastavila ta najdražji očetov spomin? Gotovo si molila dvakrat na ta rožni venec. In ko si trudna poljubila križ, si jokala. Si? Vem, da si. Bojiš se zame, vem. Zagrabil je kovček ob peči. Kajti zopet je čutil, da se ga loti žalost in negotovost. Zrela, neznana sila mu je branila. — Ne smeš! greh storiš, če odideš brez slovesa. Poglej, kako te čaka! Vsak njen dih je tebi posvečen. Poglej jo, trdosrčnež! Počasi kakor v sanjah se obrne proti njej. Bleda mesečina je sijala skozi okno na njen obraz. Ves je bil razoran, poln gub, ki so sedaj v mesečni delale nejasne pege. Njen mučeniški izraz ga je presunil. Sklonil se je, kakor da bi čakal udarec. Skočil je k njej in stisnil klobuk na prsi.

„Mati, osem let sem vas varoval“, je šepetal in nekaj britkega mu je tičalo v grlu. „Osem let ste gradili stavbo. Jaz sem vas molče gledal in vam niti z eno besedo nisem rekel, da se bo ta stavba probila. In ko ste priložili kamen za kamnom, sem vam še pomagal. Zdaj sem pa podrl sam vse. Odpustite, mati!“

Nalahno odprte (materine) ustnice se niso zganile. Njene globoko vdrti oči so ostale zaprte. Toda zdelo se mu je, da mu te sence očitajo. Sklonil se je še bolj k njenemu obrazu in že bi lahko čutila njegov dih.

Mati spi brezskrbno...

Le on dirja brez pokoja. Zbal se je materinega kratkega pogleda, milih oči, ki bi se ščasoma napolnila s solzami, ko bi ostal in povedal. Strahopetec!

Ne, brez besed mora to zvedeti in ona bo to razumela, da ne morem.

Od daleč se je svetila postaja. Šum in žvižg že prihaja sem po ravnini tam daleč od Sobote. Črna pošast se že bliža, postaja večja, grozna. Vse hiti! Obrazi so brez sledu življenja. Niti veselja, niti žalosti. Usmilenja ni pri njih. Skoz okno vlaka išče domačo hišo. Okna so temna. Še spi mati. Proč odtod, predno se zbudi. Proč odtod, da ne doživi največje bridkosti.

V majhnih oknih se zablisne luč. Leseni križi postanejo svetli.

„Mati je prižgala...“

Osuplo strmi nad prazno posteljo... Kovčeka ni... Slutnja se je uresničila... Molk...

Mož je ostal v Kárpatih, ni niti pisal. Sin je izginil v noč, ni rekel niti besede...

„Mati... ljubil vas bom.“

Vlak je puhnil in odhitel čez Muro v mrzlo jesensko jutro. Na obzorju za lendavskimi gorami pa se je svitalo.

Glasüjte v Novinaj!